

Utdrag fra bok publisert over internett av Skender Elez Redzovic, høyskolelektor ved Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST).

Her er forsiden med innledning og innholdsfortegnelse til boka deretter følger utdraget:

Casesamling

Målsettingen for delprosjekt casesamling er å vise gode eksempler på innovasjonsarbeid som har ført til forbedret praksis. Casene skal kunne brukes som inspirasjon og som utgangspunkt for læring i helse- og sosialfagutdanningene.

Casene

Studentpraksis i endring

Veilederkurs med skreddersøm

HiST-taleaudiometri

Hørselrehabilitering som involverade anhöriga/närpersoner

Utvikling av folkehelseiltak i samarbeid mellom utdanning og praksissted

Forebygging av fall hos eldre - fokus på fysisk aktivitet

Kompetanseheving i innovasjon og entreprenørskap ved helse- og sosialfagutdanningene

Buan gård - grønn omsorg, barnevernsinstitusjon og familiesenter

Utvikling av veilederkompetanse

Internasjonal praksis ved Program for vernepleierutdanning, HIST

Nytenkning omkring yrkesutøvelse i komplekse pasientsituasjoner

Buan gård – grønn omsorg barnevernsinstitusjon og familiesenter

Det heter på folkemunne at det ikke er mulig å få både i pose og sekk. Det gjelder tydeligvis ikke for Buan gård. Gjennom å drifte gården ut fra lange tradisjoner, tilbyr de grønn omsorg til barn og unge og muligheten til å bygge selvtillit gjennom meningsfulle aktiviteter, lek og mestringsopplevelser. En glimrende nyskapende idé, som kombinerer videreutvikling av barnevernskonceptet med effektiv og bærekraftig utnytting av distriktressurser.

Hensikt

Ingenting er så givende som å lykkes med å hjelpe et barn. Barnevernet har derfor en utrolig viktig og meningsfull samfunnsoppgave. Det er også en vanskelig oppgave. Svært mye står på spill for barn i barnevernet, og de krever vår aller beste innsats. Nødvendig hjelp og omsorg skal gis til rett tid. Barnevernet

har et bredt spekter av tiltak som kan settes i gang; avlastningstiltak, institusjonsplass, tilbud til hele familien osv. Behovet for hjelp til barn og unge i vanskelige situasjoner har økt med tiden. Kommunene opplever utfordringer med å sikre tilgangen til tiltak, til tross for økt ressurstildeling, økt grad av ressursutnyttelse og hensiktsmessig organisering. En annen utfordring er å videreutvikle eksisterende tiltak, samt skape nye. Én ting er sikkert: tiltak som tar utgangspunkt i barns motivasjon og behov er avgjørende for å få til en endring av barnets situasjon. Grønn omsorg er i denne sammenheng et nytt tiltak - en spennende nyskapende idé. Grønn omsorg sørger for økt tilgang til ulike tiltak, den utfordrer den klassiske forestillingen om hva et tiltak innebærer og tar utgangspunkt i barns motivasjon til å delta i meningsfulle aktiviteter. Innovasjon Norge har i samarbeid med Norges Bondelag og Norges bonde- og småbrukarlag en satsing med tilbud om rehabilitering, restitusjon, opplevelse, læring og aktivitet i jord- og skogbruket. Aktivitetene i tilbudet bygger på gårdens og bondens ressurser. I løpet av de siste tiårene har et økende antall barn og ungdom med ulike behov hatt omsorgstiltak tilknyttet et gårdsbruk. Tilbudet er tilrettelagt i forhold til barns behov. Det er kommunen og aktuell institusjon som står som faglig ansvarlig. Det betyr at kvalitetssikringen og øvrige rammer av tilbudet skal være regulert i en samarbeidsavtale.

Buan gård i Orkdal var en av de første til å tilby grønn omsorg til barn og ungdom med behov for hjelp. Gården startet med grønn omsorg allerede i 2000. En barnevernsinstitusjon ble etablert i 2004, mens familiesenteret kom i 2007.

Tiltak

Buan gård tar imot ungdom både på dagtid og på døgnbasis, for kortere eller lengre tid. Buan gård har utviklet tre tiltak: (a) grønn omsorg med avlastning, samt ferie- og fritidsopplegg, (b) institusjonsplasser (5), og (c) omsorgs- og utviklingscenter (tidligere familiesenteret) med 4 leiligheter for familier og ungdom som trenger bolig. Buan gård holder åpent i alle ferier og helger. Den er i tett samarbeid med oppdragsgiverne (som ofte er barnevernet) når det gjelder målsetting for barn og unge som henvises til gården. Rapport til oppdragsgiveren skrives på hver deltager etter oppholdet.

Staben består av 22 ansatte i hele og delte stillinger, med lang erfaring når det gjelder arbeid med utsatte barn og ungdom, samt med bruk av aktiviteter i miljøterapeutisk arbeid. Ansatte har faglig bakgrunn som spesialpedagog, førskolelærer, sosionom, vernepleier, familierapeut, dyreterapeut, kunsthåndverker, snekker og agronom. De har også kompetanse i friluftsliv, ridning, kunst, og håndverk, keramikk, dyrestell, snekring, motorsport og paintball. Ansatte i institusjonen arbeider 4 døgn, med 7 dager fri og deretter 3 døgn med 7 dager fri. Fordelen med denne type turnus er at ungdommene slipper å forholde seg til mange personer. Samtidig kan de ansatte følge ungdommene hele uka igjennom.

Buan gård kan vise til imponerende fasiliteter i deres satsing på grønn omsorg. Barn og ungdom får gleden av å være med å drive med sauer og geiter (80), hester (18) og smådyr av ymse slag. Styreleder Ivar Buan forteller stolt at de disponerer flere fjøs, 6 bolighus på gården, driftsbygning, 3 verksteder (f.eks. for keramikk, snekring og mekking), stabbur, 2 redskapshus, sæter, hytte i fjellet og ved sjøen, samt lokaler for kino, biljard, dans, spill og trim.

Buan Gård har klare målsetninger for arbeidet med barn og unge; bygge selvtillit gjennom meningsfulle aktiviteter, lek og mestringsopplevelser. Samsillet med mennesker og dyr gjennom meningsfulle aktiviteter på gården anvendes for å oppnå trygghet, mestring, trivsel og god omsorg for barna. Det langsiktige målet er at barna utvikler seg til trygge, selvstendige og ansvarsbevisste individer. Det blir lagt stor vekt på å trene ferdigheter ungdommene er motiverte for. Gården tilbyr utradisjonelle og spennende aktivitetstilbud basert på dyr-, natur- og gårdsopplevelser (som for eksempel, gårdsstell, dyrestell, ridning, saueklipping, snekring, salmakerarbeid, kjøring av traktor, kjøring med vogn eller slede, kaninhopping, innsamling av egg, se og delta på at lam, føll, kaniner og kyllinger kommer til verden). Ved Buan gård er det også mulighet for å delta i hobbyaktiviteter, som keramikk-forming, syng, juleverksted, maling, lage dekorasjoner, tegning, toving, spinning, veving, steinsliping, klatring, motorsport, foto osv.

Metodikken ved Buan gård består også av god kommunikasjon og tydelig grensesetting. Ansatte skal ta seg tid til å lytte og fange opp signaler, slik at ungdommene skal kunne utvikle gode sosiale relasjoner under oppholdet. Et annet stikkord er medvirkning. Barn og ungdom som oppholder seg på gården får delta i planleggingen av oppholdet, samt oppsummeringen til slutt. Styreleder presiserer at samarbeid med barnas foreldre og nettverk også er noe av det viktigste de gjør. Barneverntjenesten som henviser barn til gården er ofte opptatt av at de skal spesifikt arbeide med å gjenoppbygge gode relasjoner til familien.

På omsorgs- og utviklingscenteret (tidligere familiesenter) jobber de med hele familien som system, og har hovedfokus på foreldrene og deres rolle i familien. Metodikk som tilknytningspsykologi og

LØFT-metoden står sentralt i endringsarbeidet. Positive relasjoner mellom ansatte og beboere skal fremme evnen til samspill og kommunikasjon i fremtiden. Tilbudet er bygd opp omkring et ukeprogram fra mandag til fredag, som er spesielt tilpasset hver enkelt. Ukeplanen inneholder gjerne samtaler av ulike slag, samt ulike aktiviteter for hele familien med fokus på mestring og felles positive opplevelser (f.eks tilknytningsfremmende aktiviteter som ridning, musikk og friluftsliv).

Resultat

Buan Gård Barnevernsinstitusjon ble godkjent av Statens barne- og familievern 01.07.2004. De tar imot 5 ungdommer i alderen 11 - 18 år, i hht Lov om barneverntjenester §§ 4,4.5. ledd, 4.12. Buan Gård driver også avlastning og tar hovedsakelig i mot barn i alderen 6-18 år på avlastningsopphold i helger og ferier etter barnevernslovens § 4.4-2.ledd (forebygging). Familiesenteret på Buan Gård ble etablert 1. februar 2007, og endret navn til Buan Gård Omsorgs- og Utviklingscenter AS i 2011.

Overslag viser at omkring 460 barn har vært innom gården siden år 2000. Antallet blir stort fordi avlastningstilbudet med ferie- og fritidstilbud bringer inn mange nye barn. Noen blir lenge, og kommer tilbake til gården hver fjerde helg år etter år. Noen barn får bare innvilget en sommerferieuke fra barnevernet, slik at i neste ferie er det noen andre som får plassen.

Buan Gård har hele tiden videreutviklet sitt tilbud. Barn og familier får utvikle seg i naturlige omgivelser gjennom meningsfulle aktiviteter. Barnas ønsker og drømmer har vært retningsgivende for hvilke aktivitetstilbud de har satset på. Sunt bondevett og eget engasjement er ifølge styreleder Buan et grunnleggende prinsipp i utviklingsarbeidet. LØFT-metoden er etter hvert blitt sentral da den harmonerer med deres ideologi. Tilbakemeldingene fra barna er entydig positive. De opplever trivsel, trygghet og omsorg ved gården. Oppholdet har gitt dem mulighet til mestring, utvikling, sosial trening, tilhørighetsfølelse, vennskap og selvstendighet. Kort sagt - det hjelper. Det er alt vi trenger å vite, sier styrelederen, fordi ingenting er mer givende enn det.

Suksessfaktorer

Det er følgende faktorer som er spesielt viktige for at Buan gård lykkes med grønn omsorg:

- a. Motivasjon. Det er styrkene til barn og unge man tar tak i (LØFT-metoden)
- b. Meningsfull aktivitet. Mennesket har det best i samspill med natur gjennom å delta i meningsfulle aktiviteter. Gården med alle dens muligheter brukes som arena.
- c. Medvirkning. Barn og unge som får hjelp, skal være med på å planlegge og evaluere oppholdet. Alle bryr seg og lytter til hverandre. I felleskap deler man sorg og sinne – i felleskap finner man løsninger, glede og humor.
- d. Samarbeid. Samarbeid med barn og unge, deres familie og nettverk er helt avgjørende. Samarbeid mellom etater er også en nøkkelfaktor.
- e. Medarbeidere som er engasjerte. Det smitter.

For mer informasjon kan du kontakte styreleder Ivar Buan via e-post ivar.buan@buangard.no eller telefon 41 20 38 80. Du kan også få mer informasjon ved å besøke hjemmesiden til [Buan gård](#).